Врз основа на членовите 52 и 57 од Законот за високото образование (Службен весник на РМ бр. 35/08, бр. 103/08, бр. 26/09, бр. 83/09 и бр. 99/09) и членовите 279, 280 и 281 од Статутот на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје, Универзитескиот сенат, на 23. седница одржана на 26.5.2010 година, донесе

П Р А В И Л Н И К

за организирање на издавачката дејност на
Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје

I. ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој Правилник се утврдуваат единствените основи, организирањето и остварувањето на издавачката дејност на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ во Скопје.

Член 2

Издавачката дејност се остварува преку издавање учебници, учебни помагала, монографии, студии, списанија, годишници, зборници, друга прирачна литература, гласила, издавање соодветни обрасци за потребите на Универзитетот (во натамошниот текст: изданија) и други печатени материјали.

Учебниците и учебните помагала од став 1 на овој член не можат да се употребуваат во наставно-образовниот процес доколку не се издадени во согласност со овој Правилник.

Член 3

Издавачката дејност на Универзитетот се остварува врз основа на годишни и повеќегодишни издавачки планови утврдени по предлог на факултетите и научните институти, во согласност со финансискиот план за издавачка дејност на Универзитетот.

Врз основа на финансискиот план, Ректорската управа утврдува годишен план за издавачка дејност.

Планот за издавачка дејност се реализира од страна на Универзитетот, согласно со одредбите од овој Правилник.

Доколку со финансискиот план не бидат обезбедени средства од Универзитетот, изданието може да го издаде факултетот, односно научниот институт или друга установа, односно авторот самостојно или преку издавачка установа, согласно со одредбите од овој Правилник.

Член 4

За издавачката дејност на Универзитетот одлучува Ректорската управа на Универзитетот, односно надлежен орган на факултетот, односно институтот по предлог на соодветна комисија утврдена со овој Правилник.

Член 5

Универзитетот во областа на издавачката дејност врши:

- утврдување на состојбите и потребите од универзитетски изданија;

- печатење и продажба на изданијата;
- обезбедување информираност на студентите за издавачката дејност на Универзитетот;
- унапредување и осовременување на издавачката дејност;
- обезбедување на материјални средства за издавачка дејност;
- координирање на активностите во издавачката дејност со другите универзитети и другите издавачи во Република Македонија;
- преведувачка дејност на квалитетни меѓународно афирмирани учебници;
- други мерки и активности.

II. СРЕДСТВА ЗА ИЗДАВАЧКА ДЕЈНОСТ

Член 6

Средствата за издавачката дејност се обезбедуваат од:

- Буџетот на Република Македонија;
- средствата за интегративните функции на Универзитетот;
- непосредна соработка со правни и физички лица и други установи;
- продажба на изданијата;
- други извори.

Член 7

Средствата за издавачката дејност се обезбедуваат врз основа на финансиска пресметка на изданијата утврдени со програмата за издавачка дејност. Средствата се валоризираат во согласност со зголемените трошоци на издавачката дејност.

Член 8

Од средствата за издавачка дејност се покриваат трошоците за: авторски хонорар, лекторирање, техничка подготовка, уредување, печатење, продажба и маркетинг.

III. ИЗДАНИЈА НАМЕНЕТИ ЗА НАСТАВНО - ОБРАЗОВНИОТ ПРОЦЕС

Член 9

Издавачката дејност за потребите на наставно-образовната и научната дејност се состои од издавање на учебници, учебни помагала, студии, стручни списанија, годишници-зборници и сл.

Учебник претставува авторски труд изработен според соодветна предметна програма за реализација на студиска програма.

Учебно помагало претставува издание во вид на скрипта, практикум, хрестоматија /одбрани текстови/, збирки задачи, речник и сл. во функција на реализација на предметна програма.

Студија претставува издание во кое се содржани самостојни научноистражувачки резултати кои значат значаен и оригинален придонес во научна област.

Стручно списание е издание во кое се содржани повеќе стручни трудови од одредена научна област.

Годишник-зборник е редовно издание во кое се содржани трудови на наставно-научните и соработничките кадри на факултетот, односно научниот институт.

IV. КАТЕГОРИЗАЦИЈА, ОБЕМ И ТИРАЖ НА УЧЕБНИЦИТЕ И УЧЕБНИТЕ ПОМАГАЛА

Член 10

Бројот на авторските табаци на учебникот не смее да ја надмине половината од бројот на часовите предвидени за предавања, а бројот на авторските табаци на учебното помагало несмее да ја надмине половината на часовите предвидени за вежби.

Член 11

Тиражот на учебникот, односно учебното помагало се определува во зависност од бројот на студентите за кои тоа е наменето, поаѓајќи од претпоставката дека треба да ги задоволи потребите за најмалку три години.

За минимален тираж се смета издание во 250 примероци.

Член 12

За реализација на издавачкиот план и за организирање и унапредување на издавачката дејност, Ректорската управа формира Комисија за издавачка дејност.

На факултетите, односно институтите се формира соодветно тело за издавачка дејност.

Член 13

Комисијата на Универзитетот:

- ја организира издавачката дејност на Универзитетот и предлага мерки за нејзино унапредување;
- изготвува предлог-план и програма за издавачка дејност за секоја учебна година;
- го реализира планот на издавачката и дистрибутивната дејност и предлага мерки за нивното подобрување;
- донесува одлука за издавање на учебници и учебни помагала во издание на Универзитетот и го утврдува тиражот на изданието;
- ги утврдува продажните цени на учебниците и учебните помагала;
- врши и други работи од нејзината дејност.

Член 14

Надлежностите на соодветното тело на факултетот, односно научниот институт се утврдуваат со нивни акт.

V. ПОСТАПКА ЗА ИЗДАВАЊЕ НА УЧЕБНИЦИ И УЧЕБНИ ПОМАГАЛА

Член 15

Постапката за издавање на учебник и учебно помагало започнува со поднесување на писмено барање од авторот (авторите), до наставно-научниот совет на факултетот, односно научниот совет на научниот институт.

Во образложението кон барањето авторот треба да го цитира насловот на делото и да ги даде следниве податоци:

- за кој предмет по студиската програма и за потребите на кои студенти е наменет ракописот, а за кого уште може да послужи;
- за покриеноста на наставната содржина со предвидениот ракопис;
- за постоењето на учебник и учебно помагало по соодветниот предмет, издадени на странски јазик;
- за категоризацијата на учебникот.

Член 16

Наставно-научниот совет, односно научниот совет ја утврдува потребата за издавање учебник, односно учебно помагало, и доколку утврди потреба избира најмалку двајца рецензенти, специјалисти од потесната научна област на која се однесува трудот. Рецензентите се избираат по предлог на соодветна организациона единица на факултетот, односно научниот институт.

Член 17

Доколку наставно-научниот совет, односно научниот совет ја утврди потребата, писмено го известува авторот кој е должен својот ракопис да го достави во печатена форма, на македонски јазик или на еден од јазиците на албанската и турската заедница, кога ракописот се издава на Катедрата за албански или турски јазик при Филолошкиот факултет или Педагошкиот факултет во Скопје, односно на соодветен странски јазик за потребите на катедрите за странски јазици на Филолошкиот факултет.

Цртежите и другите графички прилози авторот е должен да ги достави јасно исцртани со димензии соодветни на димензиите во кои ќе бидат објавени во делото.

Член 18

Секој рецензент пишува посебна рецензија за трудот што е предмет на рецензирање.

Рецензентите се должни во рок од два месеца, сметано од денот кога им е доставена одлуката, да достават рецензија во два примерока, напишана на македонски јазик.

Ако рецензентите во рокот утврден со став 2 од овој член не достават рецензија, наставно-научниот совет, односно научниот совет на наредната седница избира нов-и рецензент-и.

Извештаите од рецензентите се усвојуваат од страна на наставно-научниот совет, односно научниот совет.

Рецензиите се објавуваат во Билтенот на Универзитетот.

Член 19

Извештајот од секој рецензент треба да ги содржи следниве основни податоци:

- назив на учебникот, односно учебното помагало;
- назив на предметната програма за која се однесува;
- назив на студиската програма;
- фонд на часови настава и ЕКТС-кредити;

- оцена дали предложениот учебник, односно учебно помагало е во согласност со предметната програма;
- име на авторот (авторите);
- времето и актот на изборот на рецензентите;
- дали се работи за прво издание или не;
- кога не се работи за прво издание, во колкава мера тоа се разликува од претходното;
- општи податоци за учебникот, односно учебното помагало (број на страници, прилози, заглавија или делови и сл.);
- краток опис на содржината;
- предлози за потребни корекции;
- оцена на учебникот, односно учебното помагало;
- категоризација (учебник или учебно помагало);
- заклучок со предлог за оправданоста за објавување на трудот.

Рецензентскиот извештај може да изнесува најмногу 10 чукани страници со нормален проред.

Доколку во рецензијата не се содржани овие податоци, наставно-научниот совет, односно научниот совет ја одбива рецензијата.

Доколку наставно-научниот совет, односно научниот совет не ја усвои рецензијата, учебникот, односно учебното помагало не може да се издаде.

Член 20

Доколку и двете рецензии се негативни, постапката за печатење на трудот се прекинува.

Ако една од рецензиите е негативна, наставно-научниот совет, односно научниот совет може да назначи и трет рецензент кој ќе има иста задача како и претходните два. Во тој случај, само доколку и третата рецензија е позитивна и е прифатена од наставно-научниот совет, може да се започне со постапка за печатење на учебникот, односно учебното помагало.

Авторот е должен да постапи по забелешките на рецензентите.

Член 21

Доколку двете рецензии се усвоени, факултетот, односно научниот институт донесува одлука за издавање на учебникот, односно учебното помагало. Одлуката задолжително ги содржи елементите од членот 19 од овој Правилник.

По донесувањето на одлуката, факултетот, односно научниот институт доставува предлог за издавање до Универзитетот, односно до Комисијата за издавачка дејност на Универзитетот за започнување на постапка за издавање на учебникот, односно учебното помагало.

Кон предлогот треба да се достави:
- одлука на наставно-научниот совет за издавање на учебник, односно учебно помагало;
- извештајот на рецензентската комисија објавен во Билтенот на Универзитетот.

Член 22

Комисијата за издавачка дејност го разгледува предлогот за издавање учебник, односно учебно помагало и утврдува дали постапката е спроведена според одредбите на овој Правилник.

Доколку Комисијата не го прифати предлогот на факултетот, односно научниот институт кој е позитивно оценет во претходната постапка, конечна одлука донесува Ректорската управа.

Член 23

За повторните изданија кои не претрпуваат измени поголеми од 25% од вкупната содржина се доставува предлог од единицата за оправданост на повторното издание. Во предлогот е содржан и тиражот за новото издание.

За изданија со измени поголеми од 25% од содржината на претходното издание се применува целосно постапката како за првото издание.

За повторните изданија е потребно да се поднесе и потврда од издавачот дека изданието е распродадено најмалку 80%.

Член 24

Учебниците и учебните помагала во издание на Универзитетот во заглавието го носат називот на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј" во Скопје и називот на факултетот, односно научниот институт.

На внатрешната страница на насловниот лист се отпечатува бројот на одлуката на Комисијата за издавачка дејност, категоризацијата на изданието, имињата на рецензентите и други податоци.

Член 25

Ако наставно-научен работник предлага да се преведе некој учебник или учебно помагало од друг јазик на македонски јазик, постапката е идентична со онаа за оригинален ракопис, со тоа што треба да се добие и согласност од авторот за преведување на неговото дело доколку за тоа има потреба.

VI. АВТОРСКИ ХОНОРАРИ И ДРУГИ НАДОМЕСТОЦИ

Член 26

Висината на авторските хонорари и другите трошоци за издавање на учебниците и учебните помагала што ги издава Универзитетот се утврдуваат од страна на Ректорската управа.

Член 27

За повторно издание без промени и со промени до 25%, на авторот му припаѓа авторски хонорар во износ од 70%, за III и понатамошно издание - 50% од постојната висина на авторскиот хонорар, а за учебници, во кои промените се преку 25%, на авторот му припаѓа цел износ за авторски хонорар.

Член 28

Доколку во предвидениот период од 3 години се појави потреба од дополнително печатење заради несоодветно определен тираж, на авторот не му следува надоместок на име авторски хонорар или, пак, по која и да било друга основа.

Член 29

На авторот по првото издание на ракописот му следуваат 20, а при следните неизменети изданија, како и при измени до 25%, 10 бесплатни примероци.

VII. ЦЕНА НА ИЗДАНИЈАТА

Член 30

При формирањето на цената на изданијата се користи методологијата според која цената на изданијата ја чинат:

- печатарски трошоци;
- трошоци за авторски хонорар;
- лекторирање;
- уредување и техничко уредување;
- компјутерска подготовка;
- пласман и продажба на учебникот;
- финансиско-евиденциони и режиски работи;
- други трошоци.

VIII. ПРОМОЦИЈА НА УЧЕБНИЦИ

Член 31

Универзитетот врши промоција на учебници и други изданија кои се од посебно значење и придонесуваат за унапредување и развој на наставно-научната и научноистражувачката работа на Универзитетот и пошироко во Републиката.

Промоцијата на учебник се организира од страна на Универзитетот, во соработка со факултетот, односно научниот институт.

Промоцијата на учебникот се врши во пригодна свеченост, на која пошироката јавност се запознава со учебникот што се промовира.

IX. ДРУГИ ИЗДАНИЈА

Член 32

Другите изданија: студија, стручно списание, годишник-зборник се рецензираат по постапка утврдена со овој Правилник, а можат да се употребуваат за наставно-образовниот и научниот процес доколку е утврдено со одлуките на факултетот, односно научниот институт.

X. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 33

Со стапувањето во сила на овој Правилник престанува да важи Правилникот за издавачката дејност на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, усвоен на 9. седница на Универзитетската управа, одржана на 14 април 1995 година.

Член 34

Овој Правилник стапува во сила со денот на објавувањето во Универзитетскиот гласник.

Универзитетски сенат

Ректор

Проф. д-р Велимир Стојковски